

Regionalizacja Europy Środkowo-Wschodniej w świetle przepływów kulturowych

Termin: 2020-07-27 - 2024-12-31

Kierownik: [Marek Więckowski](#)

Wykonawcy: [Marek Więckowski](#)

Instytucja zamawiająca: NCN

Numer projektu: 2019/35/O/HS4/04016

[Oficjalna strona projektu](#)

Badania geograficzne ukazują kontrast między Europą Wschodnią i Zachodnią. Ta różnica często ma fundamentalne znaczenie, jak na przykład zachodni - wschodni podział między chrześcijaństwem, między dwoma głównymi podziałami języków indoeuropejskich i innymi elementami, np. aspektami kulturowymi, demokracją, indywidualizmem, dobrobytem i kreatywnością (Murphy i in. 2009). Obszar, który ma być objęty badaniami to Europa Środkowo-Wschodnia, którą należy najpierw zdefiniować (poprzez geografie, historię i kulturę). Europa Środkowa i Wschodnia nie jest tak łatwo opisywalna geograficznie i nie jest łatwa do zdefiniowania. Na przykład węgierski historyk Jenő Szűcs (Szűcs, 1985) wyróżnia trzy Europy, a ta „nasza część” znajduje się pomiędzy „światem niemieckim” a „światem rosyjskim”. Z geopolitycznego punktu widzenia jesteśmy w „strefie naruszeń i miażdżenia” (Foucher, 1993), gdzie granice ludzie nieustannie się przemieszczają, szczególnie od XVI do XX wieku. Celem badań jest zidentyfikowanie i zmierzenie tego, co pozostało z Europy Środkowej i Wschodniej jako „regionu” w świetle przepływów kulturowych między silną rosyjską potęgą a siłą i narzędziami „europeizacji” wspieranymi przez instytucje i polityki UE.

Ogólnie rzecz biorąc, literatura zaniedbywała przepływy kulturowe, mimo że mają one wiele do powiedzenia na temat tożsamości regionalnych i organizacji peryferyjnej Europy i Świata. Niemniej jednak dynamika terytorialna polega również na polityce „miękkiej siły” i jej skutkach. Pozycja regionu w tym zakresie nie jest dobrze znana. UE nadal promuje się za pomocą hasła „jedność w różnorodności”, a istnieje wiele narzędzi promujących wymianę kulturalną, tłumaczenia i różnorodne produkcje kulturalne (np. filmowe). Ale jakie są skutki tych polityk w regionie Europy Środkowo-Wschodniej? Z gospodarczego punktu widzenia region ten stał się zintegrowanym peryferiami UE. Jak jest podejście do kultury? Czy przepływy kulturowe świadczą o całkowitej „westernizacji” regionu Europy Środkowo-Wschodniej, czy nie? Co pozostało z dawnych powiązań z Europą Wschodnią i wewnętrznych powiązań w ramach grupy Europy Centralnej? W tych badaniach przeanalizowane zostanie pewne podejście: relacje centrum-peryferie, powiązania regionalne, geografia sąsiedztwa, relacje kulturowe, siła i zakres relacji (podobieństwa i różnice). Najważniejsze w proponowanych badaniach są dwa główne pytania:

Pytanie 1. W jaki sposób relacje kulturowe mogą pokazywać więzi w regionie? (i dlatego tworzą regionalizację)

Pytanie 2. W jaki sposób mierzyć powiązania kulturowe w skali międzypaństwowej? (podejście metodologiczne)

Uwzględnione zostaną przepływy kulturowe lub obieg ludzi w celach kulturalnych. Chcemy zmierzyć wkład kultury w regionalizację Europy Środkowej i Wschodniej. Hipoteza jest taka, że rzadziej obserwowane przepływy pozwalają rzucić światło na nowe formy regionalne lub udowodnić, że niektóre struktury regionalne są odporne na pewne zmiany i bodźce zewnętrzne. Rola kultury w globalizacji jest niekwestionowana (Appadurai, 1996). „Przepływy i cykle międzynarodowe (...) świadczą o procesach regionalizacji” (Marei i Richard 2018). Kiedy obserwujemy przepływ dóbr kultury, usług i osób poszukujących doświadczeń i usług kulturalnych (turystów, studentów), możemy zadać sobie pytanie jakie są regiony, które one tworzą? Czy są takie same jak regiony instytucjonalne czy inne? Dlaczego? Główne elementy dyskusji i główne wyniki projektu będą dotyczyły regionalnych analiz regionu Europy Środkowo-Wschodniej na początku XXI wieku: projekt pokaże tę część świata w świetle roli kultury w regionalizacji, która została zaniedbana przez literaturę. Równoległe do analizy statystycznej danych i analiz kartograficznych, praca omówi rolę polityk kulturalnych UE różnych podmiotów w wymianie

kulturalnej, takich jak biura turystyczne oraz agencje, turyści, wydawcy, władze krajowe w sprawach kulturalnych i akademickich itp., co jest bardzo innowacyjnym podejściem. Ten projekt badawczy jest innowacyjny, ponieważ kluczową kwestią jest podział Europy Środkowej i Wschodniej na regiony, który nigdy nie był rozpatrywany w świetle przepływów kulturowych. Uwzględnienie tego profilu pomoże w ten sposób lepiej zrozumieć miejsce tego regionu na kontynencie europejskim i na świecie.